

11. SINIF Türk Dili ve Edebiyatı

6. Ünite (Roman) Konu Anlatımı

Roman, olmuş ya da olabilecek olayları anlatan uzun, kurmaca metinlere denir.

Olay, şahıslar, zaman ve mekân romanın dört temel unsurudur. Bu türün ilk örneği 17. yüzyılda yazılan İspanyol yazar Cervantes'in Don Kişot adlı eseridir.

Türk edebiyatında ilk örnekleri Tanzimat Dönemi'nde verilmiş olan bu türe ait ilkler şunlardır:

- ✓ İlk çeviri roman, Yusuf Kâmil Paşa'nın Fene- lon'dan çevirdiği *Telemak*'tir.
- ✓ İlk yerli roman Şemsettin Sami'nin yazdığı *Taaşuk-ı Talât ve Fitnat*'tir.
- ✓ İlk edebi roman Namık Kemal'in yazdığı *İnti- bah*'tir.
- ✓ İlk tarihi roman Namık Kemal'in yazdığı *Cez- mi*'dir.
- ✓ İlk köy romanı Nabizade Nazım'ın yazdığı *Karabibik*'tir.
- ✓ Romantizm'den Realizm'e geçişin ilk örneği Sami Paşazade Sezai'nin *Sergüzeşt*'idir.
- ✓ İlk realist roman Recaizade Mahmut Ek- rem'in *Araba Sevdası* adlı eseridir.
- ✓ İlk psikolojik roman denemesi Nabizade Nazım'ın *Zehra* adlı eseridir.
- ✓ İlk polisiye roman Ahmet Mithat Efendi'nin *Esrar-ı Cinayet* adlı eseridir.
- ✓ İlk macera romanı Ahmet Mithat Efendi'nin yazdığı *Mellah*'tir.
- ✓ İlk modernist roman Oğuz Atay'ın *Tutuna- mayanlar* adlı eseridir.

1923 - 1950 YILLARINDA TÜRK ROMANI

- ✓ 1910 yılından itibaren millî duyguların ağır basmasıyla ve Türkçülük akımının etkisiyle millî konulara değinen, Anadolu'yu konu edinen romanlar yazılmaya başlanmıştır.
- ✓ 1930'lara kadar Millî Edebiyat etkisinde ge- lişen romanda eskiye karşı yeni değerlerin yüceltilmesi işlenmiştir. Bu dönemde Reşat Nuri Güntekin, Halide Edip Adivar, Yakup Kadri Karaosmanoğlu gibi romancılarımız eser vermiştir.
- ✓ 1930'lardan sonra Türk romanında köylüle- rin, işçilerin, geçim sıkıntısı çekenlerin yaşa- mından ve sorunlarından söz edilmeye baş- lanmıştır. Romanlarda Anadolu coğrafyası ve insanı, köyden kente göçün neden oldu- ğu sorunlar Sadri Ertem, Sabahattin Ali gibi toplumcu-gerçekçi anlayışa bağlı sanatçılar tarafından işlenmiştir.
- ✓ İnsanın gerçekliğini psikolojik yönüyle anla- tan Peyami Safa, Abdülhak Şinasi Hisar gibi romancılar da bireyin iç dünyasını esas alan yönelimle romanlar yazmışlardır.
- ✓ 1923 - 1950 yıllarında sanatçılar, konularını günlük hayattan almışlar, toplum sorunlarını derine inmeden gözlemci-gerçekçi eserler yazmışlardır. Duygusal ve acıklı olaylar üze- rine kurulmuş, rastlantılarla gelişen, zen- gin-yoksul, iyi - kötü gibi kalıplaşmış tiplerin işlendiği romanlar ortaya konmuştur.
- ✓ 1940'lardan itibaren II. Dünya Savaşı'nın yıkımları, iki kutuplu bir dünyada kendine yer açma çabaları, sanayileşmenin getirdiği problemler, iç ve dış göç olguları romanlar- da işlenmiştir. Bu dönemde yazarlar çok iyi tanıdıkları yöreleri, o yörelerin insanlarını hayat mücadeleleri ve yaşama biçimleriyle yansıtmaya özen göstermişlerdir. Bu döne- min romancılığında görülen en önemli yö- nelimlerden biri de köy romancılığıdır. Köy gerçeği romanlarda etkili biçimde ele alın- mıştır. Kasaba ve şehirlerde yaşayan dar gel- lirlili insanların içinde yaşadıkları toplumsal

11. SINIF Türk Dili ve Edebiyatı

6. Ünite (Roman) Konu Anlatımı

düzen de giderek romanlarda ele alınmıştır. Türk kadınının çağdaşlaşmak için verdiği mücadele başta olmak üzere, ekonomik bağımsızlığı, kadın - erkek münasebetleri, kadının aile ve toplum içindeki yeri, durumu da romanlarda ele alınmıştır.

1950 - 1980 YILLARINDA CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK ROMANI

1950 - 1980 arasında roman türü farklı eğilimlerle gelişimini sürdürmüştür.

- ◆ Toplumcu gerçekçi,
 - ◆ Bireyin iç dünyasını esas alan
 - ◆ Modernist
 - ◆ Milli ve dini duyarlılıkları yansıtan
- ✓ **Toplumcu-gerçekçiler: Kemal Tahir, Orhan Kemal, Yaşar Kemal, Samim Kocagöz, Fakir Baykurt** gibi toplumcu gerçekçi yazarlar, toprak kavgaları, tarımın makineleşmesi, köyden kente göç gibi toplumsal konuları romanlarında ele almışlardır.
- ✓ **Bireyin iç dünyasını esas alan romanlar: Peyami Safa, Abdülhak Şinasi Hisar. Ahmet Hamdi Tanpınar, Tarık Buğra, Samiha Ayverdi** bireyin iç dünyasını esas alan romanlar yazmışlardır.
- ✓ **Modernist romanlar: Yusuf Atılgan, Oğuz Atay, Ferit Edgü, Adalet Ağaoğlu** modernist çizgide romanlar vermişlerdir.
- ✓ **Millî ve dinî duyarlılıkları yansıtan romanlar: Hüseyin Nihal Atsız, Mustafa Necati Sepetçioğlu, Bahaeddin Özkıışı, Münevver Ayaşlı, Emine Işınsu, Sevinç Çokum** millî ve dinî duyarlılıkları yansıtan romanlar yazmışlardır.

1950 - 1980 Cumhuriyet Dönemi'ndeki Önemli Romanlar

Aşağıdaki romanlar **1950 - 1980** arasında yazılan önemli romanlardır.

- ✓ Kemal Tahir → Devlet Ana, Yorgun Savaşçı
- ✓ Orhan Kemal → Cemile, Murtaza
- ✓ Yaşar Kemal → İnce Memed, Yılanı Öldürseler
- ✓ Fakir Baykurt → Tırpan, Yılanların Öcü
- ✓ Peyami Safa → Yalnızız
- ✓ Ahmet Hamdi Tanpınar → Saatleri Ayarlama Enstitüsü
- ✓ Tarık Buğra → Küçük Ağa, İbişin Rüyası
- ✓ Yusuf Atılgan → Aylak Adam, Anayurt Oteli
- ✓ Oğuz Atay → Tutunamayanlar, Bir Bilim Adamının Romanı
- ✓ Ferid Edgü → Hakkâri'de Bir Mevsim
- ✓ Adalet Ağaoğlu → Fikrimin İnce Gülü, Bir Düğün Gecesi
- ✓ Hüseyin Nihal Atsız → Ruh Adam
- ✓ Mustafa Necati Sepetçioğlu → Kilit, Çatı
- ✓ Bahaeddin Özkıışı → Sokakta, Köse Kadı

11. SINIF Türk Dili ve Edebiyatı

6. Ünite (Roman) Konu Anlatımı

ROMANDA MODERNİZM

19. yüzyılda büyük gelişme sağlayan geleneksel roman anlayışı devam ederken 20. yüzyılın ilk çeyreğinde yeni bir roman anlayışı ortaya çıkar. Aydınlanmayla birlikte oluşan, hümanizm ve demokrasi temeli üzerine yükselen bir düşünce sistemi olan **modernizm**, birçok alanı olduğu gibi romanı da etkilemiştir.

I ve II. Dünya Savaşları'nın insanlık üzerindeki yıkıcı etkileri modernizmin doğuşunda büyük rol oynamıştır. **"İnsan, yaşadığı dünyada hep acılarıyla baş başa kalmış ve yalnızlıktan kurtulamamıştır. Öyleyse insanın bu durumunu anlatmak gerekir."** görüşünden hareket eden modernist romancılar, geleneksel romancıların aksine kişilerin iç dünyalarını romanlarına katmayı ve **"dün - bugün - yarın"**dan oluşan zaman zincirini kırmayı hedeflerler.

Kişilerin anılarını ve bilgilerini, kafalarından neler geçtiğini, dillerinden dökülmeyip kalplerine gömdüklerini okuyucuya aktarabilmek için **bilinç akışı, iç konuşma ve iç diyalog** gibi teknikleri kullanırlar. Sinemadan aldıkları geriye dönüş tekniği ile de keskin zaman zincirini kırmayı amaçlarlar. Bu teknikler sayesinde okuyucu hem karakterler hakkında daha doğru bilgiler edinir hem de bugünün durdurulduğu, geçmişin araya girdiği iç içe geçmiş zaman ve olaylardan oluşan bir hikâyeye okur.

Modernist romanlarda neden-sonuç ilişkisi ortadan kalkmıştır. Roman, en baştan başlamak veya belirli bir biçimle bitmek zorunda değildir. Yazar, insan dışındaki dünyayı yalın biçimde yansıtmaktan kaçınır, geleneksel anlatımın dışına çıkar, yer yer alegorik anlatımdan yararlanır, kelimelerin çağırışım gücünden yararlanarak şiirsel bir dil kullanır. **Oğuz Atay'ın Tutunamayanlar** romanında da başı ve sonu belli olan bir olay yoktur. Mekân, kişi, olay yerine bireyin iç dünyasına yönelme söz konusudur.

Modernist yazarlar, tek bir cümlede bile atlama-yapacağı bir yapı kurarlar. Bu yapı bilinçli kurulanmış bir yapıdır ve okuru etkin kılar. Bu tür romanlarda en önemli tema **yabancılaşma**dır. Çoklu anlatıcı, çoklu bakış açısı da modernist romanların başka bir özelliğidir.

YAZAR BİYOGRAFİLERİ

YAKUP KADRI KARAOSMANOĞLU (1889 - 1974)

- ✓ Kahire'de doğmuş, yazarlık, büyükelçilik ve milletvekilliği yapmıştır.
- ✓ Edebiyatın her alanında eser vermiştir. Fecriyatı'nın dağılmasından sonra Millî Edebiyat içinde yer almıştır.
- ✓ Çoğunlukla içinde yaşadığı toplumun dertlerini eserlerinde işlemiştir.
- ✓ Anadolucu, Atatürkçü, devletçi ve laik bir çizgide kalmıştır.
- ✓ Esas ününü romancılık alanında bulmuştur.
- ✓ Kuvvetli bir gözlem gücü vardır.
- ✓ Roman dili sadedir.
- ✓ Realist bir çizgide yaşamıştır.
- ✓ Eserlerinde aydın-halk çatışmasını yansıtmıştır.
- ✓ Eserlerinde belli tarihsel dönemleri ele aldı.
- ✓ Kiralık Konak: I. Dünya Savaşı öncesinin (kuşaklar arası farklılık, alafranga özentiliği, aile sarsıntıları)
- ✓ "Nur Baba" tekkelerin toplumda yol açtığı yıkıntılar ve yozlaşma anlatılır.
- ✓ Hüküm Gecesi: Meşrutiyet dönemindeki İttihat ve Terakki kavgaları...
- ✓ Sodom ve Gomore: Mütareke (işgal) yıllarındaki İstanbul'un ahlaki bozukluklarını, çöküntüleri, (Sodome ve Gomore kutsal kitaplarda ahlaksızlıklarından dolayı lanetlenen ve yerle bir edilen Ürdün'deki iki şehir) tasvir edilir...
- ✓ Yaban: Kurtuluş Savaşı yıllarındaki bir Anadolu köyü ve halk-aydın çatışması...
- ✓ "Panaroma" ve "Ankara" romanlarında Atatürk dönemindeki politika toplum ve kültür yaşamımız anlatılır.
- ✓ "Bir Sürgün" romanında 2. Abdülhamit'e karşı Paris'e kaçan Jön Türkleri anlatır.

11. SINIF Türk Dili ve Edebiyatı

6. Ünite (Roman) Konu Anlatımı

- ✓ “Hep O Şarkı” ve “Anamın Kitabı” adlı eserlerinde çocukluk dönemi anıları ve aşkları vardır.
- ✓ “Erenlerin Bağından” ve “Okun Ucundan” adlarıyla kitaplaştırdığı mensur şiirlerinde daha ağır ve sanatlı bir dil kullanmıştır.
- ✓ “Milli Savaş Hikayeleri”, “Bir Serencam”, “Rahmet”te Kurtuluş Savaşı yıllarındaki Anadolu halkının uğradığı zulümleri anlatır.
- ✓ “Zoraki Diplomat”, “Vatan Yolunda”, “Gençlik ve Edebiyat Hatıraları” ise büyükelçilik yıllarındaki anılarını içerir.

OĞUZ ATAY

- ✓ Modernizmi esas alan sanatçılardan olan Oğuz Atay, postmodernizmin de edebiyatımızdaki öncülerindendir.
- ✓ Eserlerinde toplum kurallarıyla çatışan aydınların iç dünyalarını ustalıkla kaleme alır.
- ✓ Modern insanın bunalımı, yalnızlığı, toplumun aksayan yönleri, burjuvazi görüşe ferdin başkaldırışı eserlerinde işlenen konular olarak öne çıkar.
- ✓ Yapıtlarında ele aldığı konuları ironi bir tarzla işler. Yapıtları ayrıca eleştiri ve mizah içerir.
- ✓ Postmodern bir anlayışla yazdığı “Tutunamayanlar” eseri ona büyük ün kazandırır. Bu romanda küçük burjuva düzenini ve Türk aydınının acıklı güldürüsünü işler. “Tutunamayanlar” aynı zamanda Türk edebiyatında ilk modernist roman örneğidir. Oğuz Atay bu romanla 1970’te TRT roman ödülünü kazanır. Bu romanda, modern şehir hayatı içinde topluma yabancılaşmış yalnız insanı anlatır.

ORHAN KEMAL (1914 - 1970)

- ✓ Türk edebiyatına işçi sınıfını ve Çukurova’yı sokan yazardır. Toplumcu-gerçekçi bir anlayışla işçi ve köylünün, dar gelirli memurların, işsizlerin, sokaktaki adamın sorunlarını yansıtan romanlar, hikâyeler ve oyunlar yazmıştır.

- ✓ Hayatın içinden yetişmiş bir yazar olarak dünyasını, okuduklarından çok yaşadıklarıyla ve gözlemleriyle kurmuştur. Konu ve kişi bulmakta hiç zorluk çekmeden, hayatına giren yüzlerce insanın kader ve direnişlerini rahatça derleyerek hikâyeye ve romana geçirmiştir.
- ✓ İstanbul’a gelişiyle birlikte roman konuları ve kahramanları da değişmiş; İstanbul’un kenar mahallelerinde yaşanan hayatlar, işçiler, küçük memurlar, dar gelirli insanlar, suçlu çocuklar, işsizler, aylaklar eserlerinin vazgeçilmez öğeleri olmuştur.

Eserleri:

Öykü: Ekmek Kavgası, Çamaşırcının Kızı, Sarhoşlar, Grev, 72. Koğuş, Arka Sokak, Babil Kulesi, Kardeş Payı, Mahalle Kavgası, Dünyada Harp Vardı, İşsiz, Önce Ekmek

Roman: Avare Yıllar, Baba Evi, Murtaza, Suçlu, Cemile, Bereketli Topraklar Üzerine, Vukuat Var, Devlet Kuşu, Küçücük, Gâvurun Kızı, Kanlı Topraklar, Bir Filiz Vardı, Yalancı Dünya, Üç Kâğıtçı, Sokaklardan Bir Kız, Dünya Evi, Kötü Yol, El Kızı, Eskici ve Oğulları, Hanımın Çiftliği, Gurbet Kuşları, Arkadaş Islıkları

Orhan Kemal - Murtaza Romanı:

Orhan Kemal’in toplumcu gerçekçi anlayışla yazdığı Murtaza adlı roman, 1952 yılında önce gazetede tefrika edilir ve aynı yıl kitap olarak yayımlanır. Eser eklemeler yapılarak 1969’da yeniden yayımlanır. Büyük ilgi gören roman 1965’te Murtaza, 1984’te ise Bekçi adıyla iki kez sinemaya uyarlanır; tiyatro eseri olarak da sahnelenir.

Romandaki olaylar, II. Dünya Savaşı sonrasında, Adana’da geçmektedir. Yazar; bu eserinde bir fabrikada gece kontrolörü olan, görevini her şeyin üstünde tutan, saf bir adam çevresinde gelişen olayları toplumcu gerçekçiliğe bağlı olarak yansıtmıştır.

11. SINIF Türk Dili ve Edebiyatı

6. Ünite (Roman) Konu Anlatımı

DÜNYA EDEBİYATI

Fransız Edebiyatı:

- ✓ Victor Hugo → Sefiller, Notre Dame'ın (Notr Dam) Kamburu
- ✓ Balzac → Vadideki Zambak, Goriot Baba
- ✓ Gustave Flaubert → Madam Bovary
- ✓ Stendhal → Kırmızı ve Siyah
- ✓ Emile Zola → Nana

Alman Edebiyatı:

- ✓ Goethe → Genç Werther'in Acıları
- ✓ Thomas Mann → Buddenbrook (Budenbrok) Ailesi

İngiliz Edebiyatı:

- ✓ Charles Dickens → İki Şehrin Hikâyesi, Oliver Twist
- ✓ Daniel Defoe → Robinson Crusoe

Rus Edebiyatı:

- ✓ Dostoyevski → Suç ve Ceza, Karamazov Kardeşler
- ✓ Tolstoy → Anna Karenina, Savaş ve Barış
- ✓ Gogol → Ölü Canlar, Palto
- ✓ Puşkin → Yüzbaşının Kızı
- ✓ Gorki → Ana, Benim Üniversitelerim
- ✓ Turgenyev → Babalar ve Oğullar

Amerikan Edebiyatı:

- ✓ Jack London → Vahşetin Çağırısı, Beyaz Diş
- ✓ John Steinbeck → Fareler ve İnsanlar, Gazap Üzümleri
- ✓ Ernest Hemingway → Yaşlı Adam ve Deniz, Çanlar Kimin için Çalışıyor

Kırgız Edebiyatı:

- ✓ Cengiz Aytmatov → Gün Olur Asra Bedel, Beyaz Gemi

ERNEST HEMİNGWAY (1899 - 1961)

- ✓ Amerikan edebiyatının en önemli isimlerinden biridir.
- ✓ Ustaca yazdığı kısa hikâyeleriyle sanat hayatına adım atan yazar, sonraki yıllarda romanlarıyla da büyük başarı gösterdi.
- ✓ Eserlerinde kısa cümleleri ustalıkla kullandı. Etkileyici diyaloglara yer verdi.
- ✓ Yazar; eserlerinde yaşam mücadelesi veren insanları, savaşın neden olduğu yıkımı, doğayı konu edindi. 1953'te Pulitzer Ödülü'nü, 1954'te ise Nobel Edebiyat Ödülü'nü aldı.

Eserleri:

- ✓ Çanlar Kimin için Çalışıyor
- ✓ Silahlara Veda
- ✓ İhtiyar Balıkçı ve Deniz
- ✓ Kadınsız Erkekler
- ✓ Afrika'nın Yeşil Tepeleri
- ✓ Güneş de Doğar
- ✓ Tehlikeli Yaz
- ✓ Varlık Yokluk
- ✓ Paris Bir Şenliktir
- ✓ Öğleden Sonra ölüm

NOT: Ernest Hemingway, 1952'de yazdığı Yaşlı Adam ve Deniz adlı romanında yaşlı bir balıkçının okyanusta geçen mücadele dolu birkaç gününü anlatmıştır. Bu romanda yazar kendi maceracı kişiliğini de yansıtmıştır. Eserde yenilgi, galibiyet, korku, cesaret, merhamet, talih gibi temalar çevresinde insanın mücadelecisi yönü yansıtılmıştır. Bu eser, yazarın Nobel Edebiyat Ödülü'nü almasında önemli bir rol oynamıştır. Eser, birkaç kez sinemaya uyarlanmıştır.

11. SINIF
Türk Dili ve
Edebiyatı

6. Ünite
(Roman)
3. ETKİNLİK

Verilen bilgilerin doğru ve yanlışlığına göre uygun kutucuğu işaretleyiniz.

		Doğru	Yanlış
1.	Cumhuriyetin ilk yıllarındaki yazarlar “Sanat için sanat” anlayışını benimsemişlerdir.		
2.	Cumhuriyetin ilk yıllarındaki romanlar, toplumsal konularla ilgilidir.		
3.	Ferit Edgü, Adalet Ağaoğlu gibi yazarlar modernist çizgide romanlar yazmışlardır.		
4.	Türk edebiyatında ilk roman örnekleri Tanzimat Dönemi’nde verilmiştir.		
5.	Hüseyin Nihal Atsız’ın romanları milli ve dinî duyarlılıkları yansıtmaktadır.		
6.	Fakir Baykurt, modernist çizgide romanlar yazmıştır.		
7.	Toplumcu - gerçekçi anlayışa bağlı yazarlar, romanlarda Anadolu’yu ve köyden kente göçü işlemişlerdir.		
8.	Roman türünün ilk örneği Cervantes’in Don Kişot adlı eseridir.		
9.	Peyami Sefa, bireyin iç dünyasını esas alan romanlar yazmıştır.		
10.	“Yaban” romanı Abdülhak Şinasi Hisar tarafından kaleme alınmıştır.		
11.	“Yaban” romanında Kurtuluş Savaşı yıllarında bir Anadolu köyündeki halk - aydın çatışması işlenmiştir.		
12.	Modernist romanlardaki en önemli tema “Yabancılaşma”dır.		
13.	Ernest Hemingway “Çanlar Kimin İçin Çalıyor” romanında yaşlı bir adamın okyanusta geçirdiği birkaç gününü anlatmıştır.		
14.	Victor Hugo, Sefiller adlı eserin yazarı olan ünlü Alman edebiyatçısıdır.		
15.	Yaşar Kemal, Türk edebiyatına işçi sınıfını ve Çukurova’yı sokan yazardır.		
16.	Orhan Kemal, Murtaza romanını toplumcu - gerçekçi bir anlayışla kaleme almıştır.		
17.	1930’lara kadar Türk romanı Millî Edebiyat etkisinde gelişmiştir.		
18.	Cumhuriyet Dönemi Türk romanında genel olarak sade bir dil kullanılmış, gerçekçi ve gözlemci anlatım tercih edilmiştir.		
19.	Romanlarda kahraman, ilahi ve müşahit olmak üzere üç bakış açısı vardır.		
20.	Oğuz Atay Tutunamayanlar romanında mütareke yıllarındaki İstanbul’un ahlaki çöküntüsünü anlatır.		

11. SINIF
Türk Dili ve
Edebiyatı

6. Ünite
(Roman)
4. ETKİNLİK

Noktalı yerlere uygun sözcükleri yazınız.

1. romanında Türk aydını ve Türk köylüsü arasındaki uçurum, Ahmet Celal karakteri üzerinden ele alınmıştır.
2. Romanda;,, ve olmak üzere dört temel unsur vardır.
3. Türk edebiyatında, tercümelere sonraki ilk yerli roman’nin’idir.
4.’nin adlı romanında Ali Rıza Bey, işine son verilen dürüst bir memurdur.
5. adlı romanda Turgut, Selim’i kaybedince benliğini sorgulamaya başlar ve “Özben” soyadını alır.
6. romanlarda neden - sonuç ilişkisi ortadan kalkmıştır.
7. Bireyin gizli yönlerini anlamak için kullanılan tekniğinde karakterin düşünceleri olduğu gibi ifade edilmeye çalışılır.
8. Yaşar Kemal romanında yoksul toplumlardaki insanların hayaller ve korkularla dolu yaşamlarını ele almıştır.
9. Heinrich Böll eserinde 2. Dünya Savaşı’nın toplum düzeni ve şehirler üzerindeki yıkımını bir ailenin dramından yola çıkarak vermeye çalışmıştır.
10. tekniğinde yazar, kahramanın aklından geçenleri aklını okuyormuşçasına anlatır.
11.’nda Oğuz Atay, hocası Mustafa İnan’ın hayatını romanlaştırdı.
12. Orhan Kemal, bir fabrikada gece kontrolörü olan saf bir adam çevresinde gelişen olayları adlı eserinde yazmıştır.
13. Suç ve Ceza, Karamazov Kardeşler romanları ünlü Rus yazar’ye aittir.
14. Ernest Hemingway edebiyatının en önemli isimlerinden biridir.
15. Küçük Ağa ve İbiş’in Rüyası,’nın en önemli eserlerindedir.
16. Edebiyatımızda ilk realist roman tarafından kaleme alınmıştır.

mekân	Reşat Nuri Güntekin	Yer Demir Gök Bakır	Yaban	olay
Ve O Hiçbir Şey Demedi	Murtaza	Zaman	Bir Bilim Adamının Romanı	
Tutunamayanlar	Dostoyevski	Taaşuk-ı Talat ve Fitnat	Alman	modernist
bilinç akışı	Amerikan	realist	Yaprak Dökümü	kahramanlar
Şemsettin Sami	Recaizade Mahmut Ekrem	İç Çözümleme	Tarık Buğra	

11. SINIF Türk Dili ve Edebiyatı

6. Ünite (Roman) TEST - 2

1. Bir gün, bir öğle üstü idi. Kahvenin çardağı altında oturuyorduk. Bizim Mehmet Ali, Bekir Çavuş, Salih Ağa ve Muhtar, hep orada idiler. Bahis, harp üzerine ve onun akıbetlerine dairdi. Onlara “İstanbul’un, dört devletin askerî işgali altında olduğunu, İzmir’den ta Bursa’ya kadar Yunanlılar tarafından istila edildiğini, Adana’dan henüz Fransızların el çekmediğini, Urfa’da, Antep’te kanlı olaylar cereyan etmekte olduğunu haber veriyor ve her birinin yüzüne ayrı bir dikkatle bakıyordum. Hiçbirinde ne hayret, ne dehşet ne de alelade bir alaka izine tesadüf etmedim. Ateşin içinden henüz çıkmış olan Mehmet Ali bile artık bunlar geçmiş zamana ait bir masal gibi dinliyordu.

Bir romandan alınan bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Yazıldığı zamanın siyasi, kültürel ve toplumsal şartlarından izler taşımaktadır.
- B) Aydın - halk çatışması işlenmiştir.
- C) Yakup Kadri Karaosmanoğlu’nun “Yaban” romanından alınmıştır.
- D) Köyü ve köylüleri konu edinen bir eserdir.
- E) Romantizm akımına uygun bir eserdir.

2. Yakup Kadri Karaosmanoğlu’nun Mütareke Dönemi’nde İstanbul’daki ahlak çöküntüsünü işlediği romanı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sodom ve Gomore
- B) Kiralık Konak
- C) Hüküm Gecesi
- D) Bir Sürgün
- E) Panorama

3. Evde Fikret’ten başka çocuklu bir dul görümce de vardı. Başka boş bir oda olmadığı için Ali Rıza Bey’e kapının yanına bir misafir yatağı yaptılar.

Ali Rıza Bey Adapazarı’nda on beş günden fazla tutunamadı. O da ne zahmetle! Fikret’i o kadar yabancı bulmuştu ki, ona söylemek istediği şeylerden hiçbirini söyleyemedi. Hem kızı istese bile, kendi yanında alıkoyamayacak olduktan sonra, buna ne lüzum kalırdı?

Bir parçası verilen romanla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Yaşar Kemal’in “Yer Demir Gök Bakır” romanıdır.
- B) Alıntılanan parçada kahraman bakış açısı hakimdir.
- C) Romandaki temel çatışma Fikret ile Ali Rıza Bey arasında yaşanmaktadır.
- D) Romanın temel teması Batılılaşmanın yanlış anlaşılmasıdır.
- E) Olaylar ağırlıklı olarak Suriye’de geçmektedir.

4. Aşağıdaki yazar - eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Yaşar Kemal - İnce Memed
- B) Peyami Safa - Dokuzuncu Hariciye Koğuşu
- C) Oğuz Atay - Yer Demir Gök Bakır
- D) Halide Edip Adıvar - Ateşten Gömlek
- E) Reşat Nuri Güntekin - Çalıkuşu

11. SINIF

Türk Dili ve Edebiyatı

6. Ünite

(Roman)

TEST - 2

5.

		D	Y
I.	Cumhuriyet Dönemi romanları; konu, olay ve mekân yönünden önceki dönem romanlarından farklıdır.	✓	
II.	Cumhuriyet Dönemi'ndeki pek çok romanda Millî Mücadele yılları ve Kurtuluş Savaşı işlenmiştir.	✓	
III.	Yaşar Kemal, İnce Memed romanında fabrikada çalışan dar gelirli bir işçinin hayatını işlemiştir.	✓	
IV.	Orhan Kemal'in bütün romanlarında, olaylar Çukurova'da geçer.		✓
V.	Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Sodom ve Gomora adlı romanında Mütareke Dönemi'nde İstanbul'daki ahlaki çöküntüyü işlemiştir.		✓

Numaralı yargıların doğru ve yanlışlığına karar verilerek tablo doldurulmuştur.

Buna göre tablonun kaç numaralı satırında işaretleme yanlış yapılmıştır?

- A) I ve IV B) IV ve V C) II ve III
D) II ve V E) III ve V

6. Roman türünün ilk örneği olarak kabul edilen eser ve bu eserin yazarı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

- A) Cervantes - Don Kişot
B) Stendhal - Parma Manastırı
C) Pirandello - Mattia Pascal
D) Stendhal - Gazap Üzümleri
E) Turgenyev - Don Kişot

7. Getirip karşısına buruş buruş, upuzun bir gölge diyorlar ve o soruyor; kocanın ne işle meşgul olduğunu biliyor muydun? Gölge diyor; bilmiyordum. Ne zamandan beri bilmiyordun? Gölge diyor, beni alıp kaçırdığından beri. Kaçırılmış mıydı seni? Gölge diyor; he, kasabamdan alıp kaçırmıştı. Peki bunca altını, halıyı, vesaireyi bu adam acaba hangi parayla alıyor diye hiç merak da mı etmiyordun? Gölge diyor; etmiyordum. Peki vukuat nasıl oldu vukuat, onu anlat! Gölge diyor; o eve yeni gelmişti, nereden geldiye... Sonra? Sonra o geldiğinde çocuk ağlıyordu ve o çocuğu ağlar buldu. Evet? Ağlar bulunca öfkelenildi o.

Yukarıdaki parçada kullanılan roman tekniği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geriye dönüş
B) İç çözümleme
C) Kişi tanıtımı
D) Bilinç akışı
E) Diyalog tekniği

8. gibi yazarlar, 1960'lardan itibaren modernizmden beslenerek farklı anlatım teknikleri ve postmodernist anlayışla roman yazmışlardır.

Bu parçada noktalı yerlere aşağıdakilerden hangisi yazılamaz?

- A) Ferit Edgü
B) Pınar Kür
C) Sait Faik Abasıyanık
D) Yusuf Atılgan
E) Adalet Ağaoğlu